

Bergisch Gladbach – aangenaam anders Tussen metropool en plattelandsleven

Stadt Bergisch Gladbach

Inhoudsopgave	Pagina
Stadhuis in het centrum	4
Villa Zanders	
„St. Laurentius“ kerk met fontein	5
„Bergischer Löwe“ gemeentecentrum	
Gnadenkirche und Kulturhaus Zanders	6
Papiermolen „Alte Dombach“	7
Kindergartenmuseum NRW	
Schulmuseum – Sammlung Carl Cüppers	8
Schloss Lerbach	
Gartensiedlung Gronauerwald	9
Stadhuis Bensberg	11
Bergisches Museum für Bergbau, Handwerk und Gewerbe	12
Grandhotel Schloss Bensberg	13
Kardinal Schulte Haus	14
„St. Johann Baptist“ kerk	
Steinbreche	15
Saaler Mühle	
Vakwerkhuisen in het Bergisches Land	16
Herrenstrunden	17
De „Strunde“ en het poëziepad	18
Het dal van de „Schlade“ –	
Geologisch pad	19
Bergisches Wanderland	20

Het centrum van de stad Bergisch Gladbach

Wie voor het eerst naar Bergisch Gladbach komt, vraagt zich misschien af waarom er geen panorama van bergtoppen op hem wacht. Vanuit de naburige stad Keulen wordt het wel heuvelachtiger, maar bergen zien er anders uit. De naam Bergisch Gladbach is niet geografisch, maar historisch afgeleid: de “graven van Berg” vestigden zich hier aan het begin van de 12e eeuw en gaven de regio zijn naam. Er is immers een hoogteverschil van ruim 200 meter met de Baai van Keulen – zachtjes oplopend van de Rijnvlakte naar de heuvels van het Bergisches Land.

Bergisch Gladbach is een groene stad – meer dan 80 procent van het stadsgebied is groen. Daarom voelen niet alleen jonge en oudere burgers zich thuis in deze stad, maar ook toeristen; of het nu actieve toeristen zijn, zakenreizigers, mensen die geïnteresseerd zijn in cultuur en architectuur of mensen die op zoek zijn naar ontspanning!

Bergisch Gladbach werd voor het eerst genoemd in een document in 1271 als Gladebag. Met ongeveer 5.000 inwoners kreeg Bergisch Gladbach in 1856 stadsrechten. In 1975 werden de steden Bergisch Gladbach en Bensberg samengevoegd onder de naam Bergisch Gladbach.

www.bergischgladbach.de

Stadhuis in het centrum

Het oude Stadhuis in het centrum

Het oude raadhuis¹, de Villa Zanders² en de Laurentiuskerche³ liggen in het centrum van Bergisch Gladbach.

Het stadhuis is een drievleugelig gebouw uit 1906, dat werd gebouwd in een historistische stijl in overeenstemming met de smaak van die tijd. Het gebouw is het best te bewonderen vanaf de Konrad-Adenauer-Platz, maar de doorgang onder de "Marienbogen" boog aan de rechterkant biedt ook een geweldig uitzicht op de "gevangenis" erachter. Het uitzicht op het trappenhuis, de historische trouwzaal en de twee vergaderzalen is bijzonder de moeite waard.

De hoofdstraat in het centrum van Bergisch Gladbach is een voetgangerszone, winkelstraat ... en de locatie van verschillende beeldhouwwerken die Bergische types en persoonlijkheden uitbeelden. Jakob Altenrath, bekend als "Hexe Köbes", een oude goederenhandelaar en bekend origineel uit het stadscentrum, is hier afgebeeld. Je kunt ook een "boerin met schapen" en een groep Bergisch Gladbachse beroemdheden zien - muzikanten, dichters, industriëlen en plaatselijke historici.

Sculptuur „Hexe Köbes“

Villa Zanders

Villa Zanders², nu het stedelijk kunstmuseum, werd gebouwd voor de weduwe van papierfabrikant Carl Richard Zanders. Maria Zanders was een energieke, cultureel en sociaal geëngageerde persoonlijkheid. Haar gastvrije huis werd bezocht door belangrijke kunstenaars en geleerden, waaronder de componist Max Bruch, de schilder Carl Ludwig Fahrbach en de graficus Alexe Altenkirch.

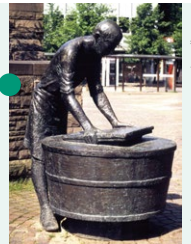

Villa Zanders

„St. Laurentius“ kerk met fontein

Er zijn nog andere bezienswaardigheden op de Konrad-Adenauer-Platz. Twee openbare kunstwerken op het plein verwijzen naar de industriële traditie van Bergisch Gladbach: het beeldhouwwerk **De papiermaker** en de **stadsfontein**³, waarvan het beweegbare bovenste gedeelte doet denken aan een zeef die door papierverwerkers werd gebruikt.

„St. Laurentius“ kerk met fontein

Sculptuur „Der Papiermacher“

„Bergischer Löwe“ gemeentecentrum

„Bergischer Löwe“ gemeentecentrum

Het **Bergischer Löwe gemeentecentrum**⁴ werd in 1903 gebouwd volgens de plannen van de stadhuisarchitect Ludwig Bopp en in 1977 uitgebreid met een door de Pritzker prijswinnaar Prof. Gottfried Böhm ontworpen uitbreiding. In zijn huidige vorm is de „Löwe“ het culturele centrum van de stad; er worden theatervoorstellingen, concerten, tentoonstellingen, beurzen en feesten gehouden. Het gebouw kan ook worden gereserveerd voor privéfeesten of seminars.

Kulturhaus Zanders

Gnadenkirche und Kulturhaus Zanders

Tegenover de **Genadekerk**⁵ staat het **Zanders Cultuurhuis**⁶, een ander voormalig huis van de fabrikantenfamilie Zanders, waar tegenwoordig de Zanders Stichting – Papierhistorische Collectie – en de Vereniging Altenberg Kathedraal, opgericht door Maria Zanders, gehuisvest zijn. Deze vereniging ondersteunt het behoud en de restauratie van de gotische kloosterkerk die bijna 10 kilometer naar het noorden ligt.

Gnadenkirche

Papiermolen „Alte Dombach“

Papiermolen „Alte Dombach“

Het Rheinische Industriemuseum **Papiermühle Alte Dombach**⁷ is gevestigd in een van de meer dan 30 voormalige papiermolens langs de rivier de Strunde. Vooral de papierfabrieken waren verantwoordelijk voor de opkomst en welvaart van de stad Bergisch Gladbach. Het Rheinische Industriemuseum toont de geschiedenis van de papierproductie en het belang ervan, bijvoorbeeld met een niet meer gebruikte papiermachine van de firma Zanders.

Permanente en speciale tentoonstellingen over het papiergeschiedenis, educatieve evenementen en lezingen over het papiergeschiedenis en lokale geschiedenis maken het programma compleet.

Papiermolen „Alte Dombach“

Kindergartenmuseum NRW

De cultuur van Bergisch Gladbach wordt verrijkt door twee andere musea die uniek zijn in Noordrijn-Westfalen. Enkele jaren geleden werd het **kleuterschoolmuseum**⁸ Nordrhein-Westfalen opgericht op de Quirlsberg in het stadscentrum met tentoonstellingen over de institutionele zorg en ondersteuning van kinderen in kleuterscholen, crèches en naschoolse opvang van vroeger tot nu.

Kleuterschoolmuseum

Schulmuseum – Sammlung Carl Cüppers

Het **Bergisch Gladbacher schoolmuseum – Cüpperscollectie**⁹ is gevestigd in een voormalige basisschool in het stadsdeel Katterbach. De collectie historische schoolbenodigdheden is fascinerend en wordt aangevuld met speciale tentoonstellingen over schoolhistorische onderwerpen. Bijzonder populair zijn de “historische schoollessen”, die bezoekersgroepen inzicht geven in de manier waarop onderwijs in keizerlijke tijden werd gegeven.

Schulmuseum

Schloss Lerbach

Schloss Lerbach¹⁰ is een landhuis dat wordt gekenmerkt door de Engelse landhuisstijl. Het werd in 1898 voltooid als residentie van de familie Zanders en herbergte sinds 1992 een eerste klas hotel. Het park van Haus Lerbach wordt beschouwd als een van de best bewaarde en belangrijkste laat-historistische parken in het Rijnland.

Schloss Lerbach

Gartensiedlung Gronauerwald

Richard en Anna Zanders, voorheen de grootste werkgever van Bergisch Gladbach, bouwden vanaf 1898 een woonwijk voor hun arbeiders en bedienden op een terrein van 30 hectare. Geïnspireerd door het hedendaagse idee van tuinlandgoederen lieten de eigenaren bomen planten op het landgoed, creëerden ze groene ruimtes en ontwierpen ze een centraal plein. Ondanks enkele veranderingen is het **tuinlandgoed Gronauerwald**¹¹ nog steeds zeer herkenbaar als een typische vertegenwoordiger van dit type landgoed in het Rijnland.

Gartensiedlung Gronauerwald

Stadhuis Bensberg

Stadhuis Bensberg

Bergisch Gladbach en Bensberg zijn sinds 1975 als stad verenigd. Tegenwoordig is Bensberg het zuidelijke, aanzienlijk hogere, stadsdeel van Bergisch Gladbach. Bensberg wordt gedomineerd door twee belangrijke gebouwen: het barokke keurvorstelijke paleis en het **stadhuis van Bensberg**¹² met de donjon van het middeleeuwse gravenkasteel, geïntegreerd in de 20e-eeuwse architectuur. Bensberg kende een snelle bevolkingstoename vanaf het midden van de 19e eeuw als gevolg van de bloeiende mijnindustrie. De stad kreeg stadsrechten in 1947. In 1975, het jaar van de gemeentelijke herindeling, fuseerde het met de naburige stad Bergisch Gladbach.

Het stadhuis van Bensberg werd eind jaren zestig gebouwd en staat alom bekend om zijn architectonische ontwerp. De bouwmeester en beroemde architect Prof. Gottfried Böhm ontwierp het gebouw op de basis van het historische kasteelcomplex uit de 12e eeuw, het zogenaamde "oude kasteel" van de graven van Berg, dat als "weduwezetel" werd gebruikt. Na de gemeentelijke reorganisatie herbergt het stadhuis van Bensberg nu de technische kantoren en afdelingen van het stadsbestuur. De grote raadzaal met zijn historische muren wordt voor raads- en commissievergaderingen en vele andere evenementen gebruikt.

Bergisches Museum für Bergbau, Handwerk und Gewerbe

Als je de binnenplaats verlaat en aan de Burggraben om het stadhuis heen loopt, vind je de ingang van het **Museum van Mijnbouw, Ambachten en Handel, Bensberg**¹³ met zijn mooie vakwerkhuisen. Het is een lokaal historisch museum met talloze replica's van historische vakwerkhuisen. Hier vind je bakkerijen en schoollokalen, schuren, tunnels en ambachtelijke werkplaatsen. Traditionele ambachten worden op bepaalde data gedemonstreerd.

Goethe bezocht de kasteelstad in 1774 en schreef in "Dichtung und Wahrheit", Boek 14: "... indrukwekkender vind ik een uitstapje naar het jachtslot Bensberg, dat op de rechteroever van de Rijn ligt en van het prachtigste uitzicht geniet ...".

Museum van mijnbouw, ambacht en handel, Bensberg

Grandhotel Schloss Bensberg

Johann Wilhelm II, keurvorst en hertog van Jülich en Berg, liet het "Nieuwe Paleis" in Bensberg vanaf 1703 bouwen als jachtslot door de Venetiaanse architect Matteo d'Alberti.

De prins maakte de voltooiing niet meer mee; kasteel Bensberg heeft nooit als residentie gediend. De geschiedenis van het kasteel was daarna zeer gevarieerd: het barokke gebouw werd gebruikt als militair hospitaal, cadet- en opleidingscentrum, en recentelijk als Belgisch gymnasium en als onderkomen voor vluchtelingen uit de Balkanoorlog. In augustus 2000 opende het **Grandhotel Schloss Bensberg**¹⁴ in het barokke paleis na uitgebreide renovaties.

Grandhotel Schloss Bensberg

Kardinal Schulte Haus

Het **Kardinal Schulte Haus**¹⁵ is een ander oriëntatiepunt in het Bensbergse panorama. Het werd tussen 1926 en 1929 gebouwd naar de plannen van architect Bernhard Rotterdam en diende als seminarie voor het aartsbisdom Keulen en tijdens de Tweede Wereldoorlog ook als militair hospitaal. Tegenwoordig is in het gebouw met het prachtige uitzicht over het Dal van Keulen een katholiek centrum voor volwassenenonderwijs en een hotel gevestigd.

„St. Johann Baptist“ kerk

De “doopkerk” van **St. Johann Baptist**¹⁶ in Refrath is de oudste kerk van de stad en daarom een bijzonder juweeltje. Na voorgangers uit de 8e en 10e eeuw werd het derde heilige gebouw op deze plek rond 1200 gebouwd en is tot op de dag van vandaag bewaard gebleven.

Steinbreche

Steinbreche¹⁷ is de plaats waar “Refrath marmer” werd gedolven, rood-zwarte kalksteen die werd gebruikt in en rond kasteel Bensberg. In 1712 werd Haus Steinbreche gebouwd, een herenhuis waarin tegenwoordig een restaurant en een gemeenschapscentrum voor verschillende culturele evenementen en privéfeesten zijn gevestigd. Een gietijzeren beeldhouwwerk voor Haus Steinbreche herinnert aan de eigenaars in de 18e eeuw, de gezusters Siegen. Ze waren niet alleen bekend en gerespecteerd vanwege hun zakelijk inzicht, maar ook vanwege hun gewoonte om het huis altijd met z'n drieën te verlaten onder een grote rode paraplu.

Saaler Mühle

Saaler Mühle¹⁸ is “het” plaatselijke recreatiegebied binnen de stadsgrenzen van Bergisch Gladbach. Mensen gaan joggen aan de oevers van het Bensbergmeer, laten hun hond uit, maken een wandeling rond het water, huren de barbecuehut voor levendige zomerfeesten of ontspannen in de thermale baden en sauna in het **Mediterrana wellnesscentrum**¹⁸. De overdekte ijsbaan naast de deur en een van de mooiste golfbanen van Duitsland trekken nog meer bezoekers naar de Saaler Mühle.

Vakwerkhuzen in het Bergisches Land

Als je “Gladbach” zegt, vergeet dan niet “Bergisch”. Bergisch dat betekent ook bijzondere architectuur. Vakwerkhuzen met zwarte balken, witte vakken, groene luiken en zwarte leien daken zijn typisch voor de regio. Er zijn er nog een paar te bewonderen in Bergisch Gladbach – vooral in de landelijke buitenwijken van de stad. Een ontdekkingstocht is de moeite waard!

Vakwerkhuzen van de papiermolen „Alte Dombach“

Herrenstrunden

De Strunde ontspringt in de wijk **Herrenstrunden**¹⁹, aan de oostelijke rand van het stedelijk gebied. De bron werd heringericht als onderdeel van de Regionale 2010; de Strundeweg begint hier. En de eerste bezienswaardigheden lonken al: de 17e-eeuwse Maltezer commanderij herbergt nu een hotel en restaurant, schilderachtig gelegen aan een meertje. De Maltezer molen met zijn rieten dak is privébezit; hierlangs bereik je de dorpsvijver met uitzicht op kasteel Zweiffel, een voormalig landhuis met bijna 800 jaar geschiedenis. De “Herkenrather Tor” op het erf van het kasteel, de parochiekerk met zijn romaanse oorsprong, het “Alte Freibad” uit de jaren dertig met zijn onder monumentenzorg vallende gevel – het is de moeite waard om wat tijd door te brengen in Herrenstrunden om het speciale karakter van deze buurt in je op te nemen.

Malteser Komturei

De „Strunde“ en het poëziepad

“Duitslands meest bedrijvige beek” is de naam van het riviertje de **Strunde**, dat door Bergisch Gladbach stroomt. Vanaf de bron aan de uiterste oostelijke rand van de stad tot aan de Rijn in de buurt van Keulen loopt er een 20 kilometer lang wandel- en fietspad dat een grote verscheidenheid aan uitzichten en indrukken biedt. Bos en moeras, binnenstedelijke parken, historische molengebouwen, fabrieksarchitectuur uit het Wilhelminiaanse tijdperk, pittoreske woonwijken en nog veel meer zijn langs de Strunde te ontdekken.

Het **poëziepad**²⁰ langs de bovenloop van de beek is bijzonder populair, met nieuwe gedichten van lokale auteurs die op kleine bordjes langs de oevers van de beek worden weergegeven.

Het dal van de “Schlade” – Geologisch pad

Een reis in de wereld van voor onze tijd – dat wordt mogelijk gemaakt door het **Bergisch Gladbacher Geopad**²¹, dat de titel “National Geotope” heeft gekregen. Palmbomen, zandstranden en golven van een tropische zee die breken waar nu het stadhuis staat: zo’n 375 miljoen jaar geleden

zou Bergisch Gladbach aan de rand van het reusachtige oercontinent gelegen hebben, aan de kust van een warme ondiepe zee in de buurt van de evenaar. Wat is daar vandaag de dag nog van over?

Grote kalksteenafzettingen zijn te vinden in trogvormige aardlagen, die gevormd werden door afzettingen van oerriffen, kalksponzen en skeletten van Devoonse zeedieren. Deze kalksteen werd eeuwenlang ontgonnen; de oude groeven kunnen vandaag de dag nog steeds worden onderzocht, met name in het droge dal van de **Schlade**²¹. Het Bergisch Gladbach Geopad leidt van het stadscentrum langs steengroeven en kalkovens naar de hoogten ten oosten van de stad en terug naar het mooie Strundetal, waar nog meer bewijzen van de plaatselijke kalk- en ertswinning te ontdekken zijn.

Idyllische natuur en architectuur in het Bergische Wanderland

Een informatiebord van het „Bergischen Wanderland“

Rond Bergisch Gladbach zijn niet alleen prehistorische vindplaatsen te ontdekken: Het “Bergisches Wanderland” ontsluit idyllische natuur met zijn weiden, bossen, beken, stuwmeren, vakwerkdorpjes en oude burchten of kerken. Twee langeafstandswandelpaden en talrijke verbindingspaden vormen een compleet netwerk van hoogwaardige langeafstandswandelpaden. De “Bergische Streifzüge” (Bergische wandelroutes) verleiden bezoekers met verschillende lokale specialiteiten. In Bergisch Gladbach leidt de “Bensberger Schlossweg” vanaf het barokke slot bijna 10 kilometer door bossen en weiden, langs monumenten, soldatengraven, beken, vijvers en rustieke pleisterplaatsen.

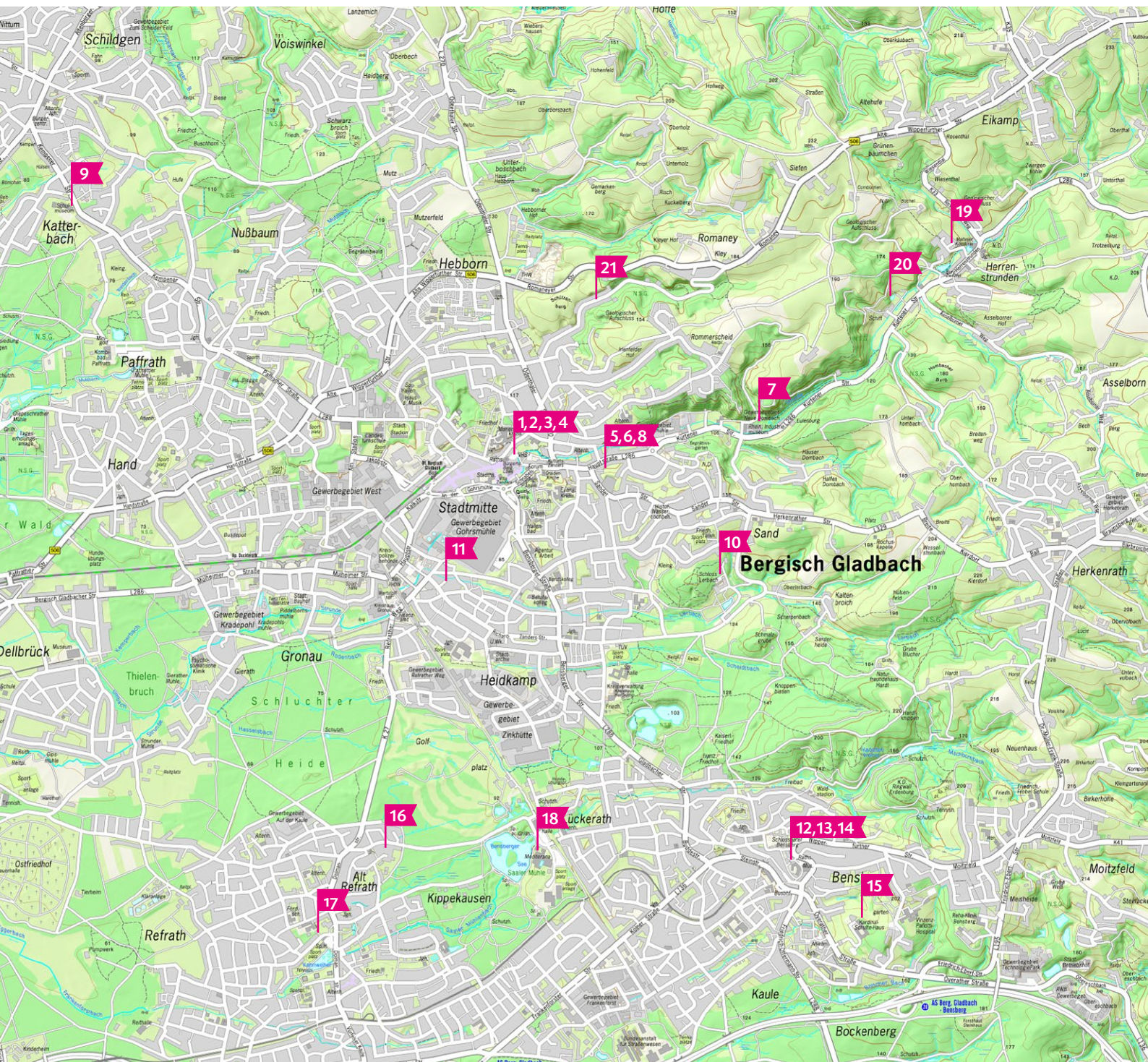
www.bergisches-wanderland.de

De schatten van Bergisch Gladbach en waar ze te vinden

1. Rathaus Stadtmitte
Stadhuis in het centrum
2. Kunstmuseum Villa Zanders
Stedelijk kunstmuseum "Villa Zanders"
3. St. Laurentius mit Stadtbrunnen
"St. Laurentius" kerk met fontein
4. Bürgerhaus Bergischer Löwe
Gemeentecentrum "Bergischer Löwe"
5. Gnadenkirche
Genadekerk
6. Kulturhaus Zanders
Zanders Cultuurhuis
7. LVR-Museum Papiermühle Alte Dombach
Papiermolen "Alte Dombach"
8. Kindergartenmuseum NRW
Kleuterschool museum
9. Schulmuseum Bergisch Gladbach
Schoolmuseum en Cüpperscollectie
10. Schloss Lerbach
11. Gartensiedlung Gronauerwald
Tuinlandgoed Gronauerwald
12. Rathaus Bensberg
Stadhuis Bensberg
13. Bergisches Museum
Museum van Mijnbouw, Ambachten en Handel Bensberg
14. Grandhotel Schloss Bensberg
Grand Hotel Schloss Bensberg
15. Kardinal Schulte Haus
Kardinaal Schulte Huis
16. Taufkirche St. Johann Baptist
Dooptkerk St. Johann Baptist
17. Haus Steinbreche
18. Saaler Mühle/Mediterrana
19. Herrenstrunden
20. Lyrikkpfad
Het poëziepad
21. Tal der Schlade – Geopfad
Het dal van de "Schlade" – Geologisch pad

© Stadt Bergisch Gladbach, FB 6-62 Geoservice © Rheinisch-Bergischer Kreis | Basiskaart: Officiële stadsplattegronden Ruhrgebied-Rheinland-Bergisches Land 2016 | Basisgegevens hoogte: © Geobasis NRW, 2015

Impressum

Uitgever: Stadt Bergisch Gladbach – Wirtschaftsförderung und Tourismus

telefoon: (02202) 142612, e-mail: tourismus@stadt-gl.de

www.bergischgladbach.de/tourismus

Grafische vormgeving: Thurm Design, Bergisch Gladbach

Afbeeldingen: Stad Bergisch Gladbach, Anton Luhr, Peter Mattes, Michael Thomys, LVR-Industriemuseum,

Schulmuseum Bergisch Gladbach, Guido Wagner, Marc Wohlrab

Kaartoverzicht: Stad Bergisch Gladbach, Geoservice

Basisdaten: ©Rheinisch-Bergischer Kreis, CC-BY 4.0

Stadt Bergisch Gladbach

www.bergischgladbach.de